

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a z členiek senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej, v právnej veci navrhovateľov **1. Ing. F. H.**, bytom H., **2. A. S., rod. D.**, bytom B., **3. O. H., rod. D.**, bytom Z., **4. J. D.**, bytom B., navrhovatelia 2. - 4. ako právni nástupcovia navrhovateľky A. D., rod. O., naposledy bytom K., **5. J. H., rod. K.**, bytom S., **6. P. K.**, bytom V., **7. H. K.**, bytom S., navrhovatelia 5. - 7. ako právni nástupcovia navrhovateľa J. K., naposledy bytom M., navrhovatelia 2. - 7. zastúpení navrhovateľom 1., proti odporcovi **Obvodnému pozemkovému úradu v M.**, so sídlom Pavla Mudroňa 45, M., za účasti **1. G., s. r. o.**, so sídlom D., **2. J. M.**, bytom P., **3. Mgr. I. L.**, bytom H., **4. A. R.**, bytom Z., **5. Ing. Ľ. T.**, bytom S., **6. Ing. I. L.**, bytom M., **7. RNDr. J. G.**, bytom W., **8. Ing. M. R.**, bytom M., účastníci 2. – 8. zastúpení *navrhovateľom 1.*, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. ObPÚ – C-2006/00025-BL zo dňa 24. januára 2006, o odvolaní navrhovateľov a účastníkov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 25Sp/8/2006-146 zo dňa 04. septembra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 25Sp/8/2006-146 zo dňa 04. septembra 2009 **m e n í** tak, že rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v M. č. ObPÚ-C-2006/00025-BL zo dňa 24. januára 2006 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Navrhovateľom právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd v Žiline podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil ako vecne správne rozhodnutie odporcu č. ObPÚ – C-2006/00025-BL zo dňa 24. januára 2006, ktorým Obvodný pozemkový úrad v M. rozhodol, že navrhovatelia ako oprávnené osoby a dedičia po oprávnených osobách, nespĺňajú podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. m/ zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej tiež len „zákon č. 229/1991 Zb.“) a nepriznal im vlastnícke právo k parcele č. X. - lúka, pôvodne vedenej v pozemkovoknižnej vložke č. 374 k. ú. M., v súčasnosti vedenej v registri C KN, ako parcela č. X., X., X., X., X., X., X., X. - zastavané plochy.

Rozhodol tak po tom, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 6Sžo/143/2007 z 28. mája 2008, zrušil predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 25Sp/8/2006-54 z 10. júla 2007, pre vady procesnoprávneho charakteru.

Krajský súd po odstránení vytýkaných procesných vád svoje nové rozhodnutie o veci odôvodnil tým, že nakoľko stavba doškoloľovacieho strediska bola postavená, vyvlastnenie naplnilo svoj účel. Mal za to, že skutočnosť, či účel stavby bol naplnený, nie je podstatný. V danom prípade treba podľa krajského súdu rozlišovať účel vyvlastnenia a účel stavby. Keďže vo vyvlastňovacom konaní ani v územnom rozhodnutí nie je uvedené, na čo má slúžiť doškoloľovacie stredisko, nemožno z týchto rozhodnutí vyvodiť záver o účele stavby. Podľa názoru krajského súdu je právne bezvýznamné, aký je účel, charakter stavby, lebo nehnuteľnosti neboli vyvlastnené s tým účelom, že na nich postaví doškoloľovacie stredisko, ktoré bude mať učebne, alebo bude slúžiť výlučne na školenie. Vyvlastnenie by v prejednávanej veci naplnilo svoj účel iba v prípade, ak by nebola na vyvlastnených nehnuteľnostiach postavená žiadna stavba. Krajský súd konštatoval, že správny orgán za účelom odstránenia tejto spornej skutočnosti (naplnenia, resp. nenaplnenia účelu vyvlastnenia), správne vychádzal z listinných dôkazov z obdobia vyvlastnenia a následne vypracovaných dokladov z obdobia kolaudácie posudzovanej stavby doškoloľovacieho strediska. V rámci vykonaného dokazovania dostatočným spôsobom zistil, že stavba

na vyvlastnenej nehnuteľnosti právneho predchodcu navrhovateľov bola zrealizovaná, aj keď s určitými zmenami príslušným stavebným úradom a následne v roku 1986 bola skolaudovaná a daná do užívania, ako doškoľovacie stredisko. Zvyšná časť plochy bola určená ako oddychová a rekreačná zóna a mala zostať voľná, bez akejkoľvek zástavby. Tomuto určeniu, obsiahnutom i v technickej správe z januára 1983, č. 010-00842-110/01, vypracovanej k stavebnej časti Doškoľovacieho strediska GR M., zodpovedá i súčasný stav príľahlých pozemkov. Preto krajský súd dospel k jednoznačnému záveru, že v prejednávanej veci nie je možné tvrdiť, že vyvlastnená nehnuteľnosť nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená.

Odporcovi a povinnej osobe náhradu trov konania nepriznal s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 246c OSP.

Proti tomuto rozsudku podali navrhovatelia v zákonnej lehote odvolanie, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia na ďalšie konanie. Navrhovatelia sú toho názoru, že predmetná parcela nikdy neslúžila účelu vyvlastnenia, a preto ju žiadajú vydať. Uviedli, že od kolaudácie v roku 1986, do vydania zákona č. 229/1991 Zb., resp. do konca lehoty na uplatnenie reštitučného nároku, ležala predmetná parcela „ľadom“, zanedbaná a nevyužitá, rástla tam len horská tráva, vrbiny a kroviny. Až v roku 2001 už nový majiteľ hotela svojvoľne vybudoval parkovisko, čím spochybnil technickú správu, ktorú označila právna zástupkyňa povinnej osoby ako dôkaz. Parcela bola teda podľa navrhovateľov celých 14 rokov nevyužitá. Parcela má výmeru 2.161 m², a okrem smetníka, ktorý do nej zasahuje len plochou 108 m² (čo predstavuje 4,98 % z celkovej plochy parcely), je nezastavaná. Podľa navrhovateľov nebola technická správa, na ktorú sa odvoláva povinná osoba, v časti, v ktorej sa uvádza, že „po vybudovaní strediska ostane plocha lúky voľná a bude dlhodobo využívaná k rekreačným účelom“, nikdy dodržaná, čo nakoniec dokazuje aj toľko rokov zanedbaný stav predmetnej parcely. Navrhovatelia majú za to, že toto spochybnil i sám majiteľ hotela, keď na ploche, ktorá mala slúžiť dlhodobo len rekreačným účelom, vybudoval parkovisko.

Ďalej navrhovatelia namietali, že sudca krajského súdu nebral do úvahy výsledky obhliadky. Poukázali na vyjadrenie pracovníčky stavebného úradu Ing. V., ktorá listom č. MSS- 2003/03754-Vs zo dňa 04. augusta 2003 zaslala správnomu orgánu vyjadrenie, v ktorom konštatovala, že vyvlastňovacie rozhodnutie č. 2805/76 zo dňa 19. apríla 1977, v časti vyvlastnenia parcely č. k. ú. M., vyčlenenej GP č. 3/2002 podľa C-KN č. 7007/3, 7007/4, 7007/5, 7007/6 a 7005/3, nenaplnilo účel, pretože sa tam objekty doškoľovacieho strediska nenachádzajú. Toto stanovisko potvrdil stavebný úrad i po namietaní povinnej

osoby, že stanovisko je nesprávne a nesúhlasí s ním, čo stavebný úrad vyjadril v liste č. MSS 2003/3754-1-Vs, adresovanom správnomu orgánu. Toto stanovisko však nebral do úvahy ani pozemkový úrad, ani krajský súd. Navrhovatelia tento dôkaz považujú za najzávažnejší a najpodstatnejší.

V odvolaní navrhovatelia ďalej vyvracajú dôkazy, ktoré správny orgán považuje za nezvratné (tvrdenie, že parcela č. X., k. ú. M. bola zahrnutá do parc. č. X.X., ktorá tvorí obvod staveniska a v priebehu stavby boli na nej skládky stavebného materiálu, ďalej technická správa z roku 1983, podľa ktorej plocha lúky mala ostať voľná a mala byť využívaná na rekreačné účely, ako aj zápis v katastri nehnuteľností, podľa ktorého je predmetná parcela vedená ako zastavaná plocha). Nesúhlasia s tvrdením, že sa na predmetnej parcele nachádzajú terénne úpravy, ktoré by mohli brániť jej vydaniu.

Navrhovatelia naďalej spochybňujú aj tvrdenia uvedené v právnom rozbere vypracovanom dňa 26. januára 1993 firmou K. & spol., advokátska kancelária, s. r. o. (predtým K. & spol., komerčnoprávna kancelária) a síce, že stavba bráni poľnohospodárskemu a lesnému využitiu, nakoľko parcela č. X., k. ú. M. bola terénnymi úpravami podstatne zmenená. Toto nebolo podľa navrhovateľov konštatované ani počas troch obhliadok, ktoré sa konali. Stavebný úrad v M. po poslednej obhliadke odporučil nezastavanú časť parcely vydať. Pripustili, že na pozemku sú vybudované inžinierske siete - elektrina a kanalizácia dažďovej vody, ale tie nebránia vydaniu parcely, nakoľko sú pod povrchom.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a odvolanie zamietnuť. Uviedol, že predmetný pozemok považuje za zastavaný a nie je ho možné využívať pre lesnú alebo poľnohospodársku výrobu. Podľa neho je zo správneho spisu nesporné, že v priebehu výstavby došlo na návrh investora k niektorým zmenám oproti schválenej územnoplánovacej dokumentácii. To, že predmetná parcela bola využívaná na účel, na ktorý bola vyvlastnená, podľa odporcu dokazuje skutočnosť, že parcela č. X., k. ú. M. bola zahrnutá do parcely č. X.E.X., ktorá tvorí obvod staveniska a na ktorej boli v priebehu výstavby skládky generálneho dodávateľa stavby. V stavebnej časti technickej správy k Doškoľovaciemu stredisku GR M. č. 010-00842-110/01, vypracovanej v januári 1983 je okrem iného uvedené, že výstavba strediska je situovaná do priestoru horskej lúky, na ktorej mimo doškoľovacieho strediska, nie je plánovaná žiadna zástavba, a že po vybudovaní strediska zostane plocha lúky voľná a bude využívaná na rekreačné účely. Ďalej je v správe uvedené, že v súčasnej dobe sa v priestore stavby žiadna stavba neprevádza

a ani v dohľadnej dobe nie je žiadna stavba plánovaná. Predmetná parcela je v katastri nehnuteľností vedená ako zastavaná plocha. Časť je zastavaná prístreškom na kontajnery a na časti sa nachádzajú terénne úpravy a inžinierske siete (elektrina, vodovod, kanalizácia). Tieto siete sú vedené pod zemským povrchom. Ďalej odporca poukázal na právny rozbor vypracovaný spoločnosťou K. & spol., advokátska kancelária, s. r. o. dňa 26. januára 1993, v ktorej je uvedené, že stavba bráni poľnohospodárskemu a lesnému využitiu pozemku, nakoľko parcela, ktorej sa dotýka reštitučný nárok bola terénnymi úpravami podstatne zmenená. Ďalej odporca vo svojom vyjadrení uvádza, že v čase účinnosti zákona o pôde bol predmetný pozemok porastený horskou trávou a vŕbovými krovínami a bol nevyužitý. Po účinnosti zákona spoločnosť G., s. r. o. na predmetnej parcele postavila prístupovú komunikáciu a parkovisko. Uviedol, že z aplikačnej praxe pozemkových úradov a súdov je zrejmé, že stavby, ktoré je možné odstrániť bez väčších nákladov, nerobia pozemok zastavaným. Podľa odporcu nie je rozhodujúce ani účelové určenie pozemku podľa územnoplánovacej dokumentácie. Poľnohospodárske alebo lesné využitie pozemku sa posudzuje objektívne. Z uvedených dôvodov je odporca toho názoru, že predmetný pozemok je zastavaný a nie je ho možné využívať na poľnohospodársku alebo lesnú výrobu.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril účastník konania spoločnosť G. s. r. o. a žiadal odvolanie navrhovateľov zamietnuť a napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline potvrdiť. Vo svojom vyjadrení uviedol, že sa stotožňuje so závermi Krajského súdu v Žiline a závermi Obvodného pozemkového úradu v M., pričom zotrval na svojich písomných vyjadreniach zo dňa 16. marca 2006 a 05. októbra 2007, ako aj na svojich doterajších výpovediach na pojednávaniach pred Krajským súdom v Žiline.

Ostatní účastníci odvolací návrh nepodali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že pre potvrdenie rozhodnutia odporcu neboli dané zákonné dôvody.

Predmetom súdneho preskúvacieho konania podľa tretej hlavy piatej časti OSP bolo rozhodnutie odporcu zo dňa 24. januára 2006 č. ObPÚ – C-2006/00025-BL, ktorým odporca nepriznal oprávneným osobám a ich dedičom vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným vo výroku rozhodnutia z dôvodu, že nespĺňajú podmienky uvedené v ustanovení § 6 ods. 1 písm. m/ zákona č. 229/1991 Zb., pretože vyvlastnenie parcely č. X., k. ú. M. svoj účel naplnilo. Podľa správneho orgánu predmetný pozemok nie je možné vydať, pretože je zastavaný a nie je možné ho využívať na poľnohospodársku alebo lesnú výrobu (§ 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb.).

Z obsahu predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že navrhovatelia, resp. dedičia pôvodných vlastníkov, ako oprávnené osoby podľa § 4 zákona č. 229/1991 Zb., uplatnili dňa 28. decembra 1992 na Pozemkovom úrade v M. reštitučný nárok podľa § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., z dôvodu uvedeného v § 6 ods. 1 písm. m/ zákona č. 229/1991 Zb.. Zároveň vyzvali povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. O uplatnenom nároku rozhodol prvýkrát Obvodný pozemkový úrad v M. rozhodnutím zo dňa 18. júla 2002 č. OPPLH-C-2002/00294-Ši, ktorý zrušil Krajský súd v Žiline rozhodnutím zo dňa 20. decembra 2002, sp. zn. 10S/112/2002. Obvodný pozemkový úrad v M. opätovne rozhodol vo veci rozhodnutím č. ObPÚ-C-2004/00055-BL zo dňa 11. júna 2004, ktoré taktiež zrušil Krajský súd v Žiline rozhodnutím sp. zn. 10S/98/2004 zo dňa 29. marca 2005. Naposledy rozhodol správny orgán už spomínaným preskúvaným rozhodnutím ObPÚ-C-2006/00025-BL zo dňa 24. januára 2006, ktoré Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 25Sp/8/2006-54 zo dňa 10. júla 2007 potvrdil. O odvolaní voči tomuto rozhodnutiu rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vytkol krajskému súdu procesné vady a rozhodnutie zrušil a vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (6Sžo/143/2007 zo dňa 28. mája 2008). Naposledy krajský súd preskúvané rozhodnutie správneho orgánu opätovne potvrdil (25Sp/8/2006-146 zo dňa 04. septembra 2009).

Zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov je jedným z reštitučných zákonov, ktoré po zmene spoločensko-ekonomických pomerov boli vydané s cieľom zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom v týchto zákonoch špecifikovaného majetku v období rokov 1948 až 1989. Splnenie cieľa a účelu zákona vyžaduje, aby všetky orgány verejnej moci vychádzali z tejto špeciálnej úpravy

pri posudzovaní nárokov osôb, ktorých majetok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 01. januára 1990, a hlavne aby v tom duchu interpretovali zákonom ustanovené okolnosti, v dôsledku ktorých došlo k prechodu majetku, a to predovšetkým tam, kde orgán verejnej moci musí vychádzať z vlastnej úvahy.

K reštitučným nárokom je potrebné pristupovať zvlášť citlivo, aby v súdnom konaní prípadne nedošlo k ďalšej krivde. Reštitučné zákony majú zabezpečiť, aby demokratická spoločnosť pristupovala aspoň k čiastočnému zmierneniu následkov minulých majetkových a iných krívd spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Štát a jeho orgány sú teda povinné postupovať obzvlášť v konaní podľa týchto zákonov v súlade so zákonnými záujmami osôb, ktorých ujma na základných ľudských právach a slobodách má byť aspoň čiastočne kompenzovaná.

Uplatnenie reštitučných predpisov má za cieľ obnoviť oprávneným osobám ich pôvodné vlastnícke vzťahy, prípadne poskytnúť náhradný pozemok alebo finančnú náhradu. K reštitúcii dochádza na základe presne stanoveného dôvodu, ktorým boli menovite uvedené prípady straty vlastníctva majetku (reštitučný titul).

Účelom zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v platnom znení je zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd z obdobia rokov 1948-1990, obnovenie pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a úprava niektorých vlastníckych vzťahov v uvedených súvislostiach. Pri výklade ustanovenia § 1 citovaného zákona o rozsahu pôsobnosti tohto zákona, je potrebné mať na zreteli záujem oprávnených osôb, pokiaľ uplatnili výzvou nárok na vydanie vecí, pôdy, budov a stavieb patriacich k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti, ak sa obrátili na organizácie, o ktorých podľa objektívnych hľadísk boli presvedčené, že ich majetok držia, a to v lehotách uvedených v zákone č. 229/1991 Zb..

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v súlade s konštantnou judikatúrou k interpretácii zákona č. 229/1991 Zb. uvádza, že sa jedná o jeden z reštitučných zákonov, ktorými sa demokratická spoločnosť snaží aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Štát a jeho orgány, ako aj obce sú teda povinné postupovať v konaní podľa tohto zákona v súlade so zákonnými záujmami osôb, ktorých ujma na základných ľudských právach a slobodách má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. Tento

výklad vychádza zo skutočnosti, že zmyslom všetkých reštitučných zákonov bolo zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v rozhodnom období. Ak teda zákonodarca si bol vedomý, že odstránenie všetkých krívd nie je reálne a že sa musí uspokojiť len s nápravou niektorých, nemožno potom pripustiť, aby výklad týchto právnych predpisov bol natoľko dogmatický a ústavne nekonformný, že by zakladal de facto voči niektorým osobám krivdy nové.

Zmiernenie následkov majetkových krívd podľa tohto zákona spočíva predovšetkým vo vydaní veci, ktorá bola oprávnenej osobe odňatá (§ 6 zákona č. 229/1991 Zb.). Jednou z podmienok pre uplatnenie práva podľa tohto zákona je jeho uplatnenie oprávnenou osobou do 31. decembra 1992 (§ 13 ods. 1 veta prvá cit. zákona). Nárok uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti (§ 9 ods. 1 veta prvá cit. zákona).

Podľa § 6 ods. 1 písm. m/ zákona č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, pokiaľ nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila účelu, na ktorý bola vyvlastnená.

Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb. nemožno pozemky alebo ich časti vydať v prípade, že pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný, pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

Podľa § 13 ods. 1 veta prvá, veta tretia zákona č. 229/1991 Zb. právo na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 môže oprávnená osoba uplatniť do 31. decembra 1992. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Podľa názoru najvyššieho súdu si správny orgán v danej veci nežadovážil dostatok skutkových podkladov pre rozhodnutie o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnosti (§ 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb.) t. j. pre záver, že oprávnené osoby nespĺňajú zákonné podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. m/ zákona č. 229/1991 Zb. a ani súd prvého stupňa nevykonal vo veci chýbajúce (potrebné) dokazovanie, ani sa dostatočným a vyčerpávajúcim spôsobom nevysporiadal s námietkami navrhovateľov, uvedenými v podanom opravnom prostriedku, keď v predmetnej veci zostalo sporné, či pôvodná parcela č. X., k. ú. M., vyvlastnená rozhodnutím Mestského národného výboru, odbor územného plánovania

a architektúry v M. č. j. 2805/76 z 19. apríla 1977, niekedy slúžila účelu, na ktorý bola vyvlastnená a či bola po prechode do vlastníctva štátu zastavaná, resp., či takáto stavba bráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

S dôrazom na už vyššie spomínaný účel a cieľ reštitučných zákonov (v danom prípade zákona č. 229/1991 Zb.) sa najvyšší súd nemohol uspokojiť s mierou skutkového zisťovania v doterajšom priebehu konania. Z ustanovenia § 6 ods. 1 písm. m/ zákona č. 229/1991 jasne vyplýva, že podmienkou na vydanie nehnuteľnosti, ktorá prešla na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu oprávneným osobám, je skutočnosť, že vyvlastnená nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila účelu, na ktorý bola vyvlastnená. Ak teda dospel správny orgán k záveru, že predmetná nehnuteľnosť existuje, prešla na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia na štát alebo inú právnickú osobu, navrhovatelia sú oprávnenými osobami v zmysle citovaného reštitučného zákona a bola im, resp. ich právnym predchodcom - pôvodným vlastníkom vyplatená náhrada, bolo úlohou správneho orgánu predovšetkým zistiť, za akým účelom bola predmetná nehnuteľnosť vyvlastnená a či vôbec takémuto účelu pozemok niekedy slúžil, teda či bol využívaný na účel uvedený vo vyvlastňovacom rozhodnutí. Táto otázka je skutkového charakteru a jej zisťovanie prináleží práve správnemu orgánu. Vo vyvlastňovacom rozhodnutí je uvedené, že príslušný vyvlastňovací orgán vyhovuje žiadosti Československého štátu - Závodov ťažkého strojárstva, GR M. zo dňa 22.09.1976 č. PO/739/76/Pá o vyvlastnenie nehnuteľností na výstavbu Doškoľovacieho strediska. V odôvodnení vyvlastňovacieho rozhodnutia sa uvádza, že vyvlastnenie je v súlade so zámermi a cieľmi územného plánu, ako to vyplýva z právoplatného územného rozhodnutia, podľa ktorého výstavba Doškoľovacieho strediska ZŤS GR M., v lokalite P., bola územným rozhodnutím umiestnená na vyvlastnených pozemkoch parc. č. P., X., X., X., k. ú. M. v lokalite P.

Správny orgán v preskúmanom rozhodnutí uvádza, že vyvlastnenie pkn. parcely č. X. naplnilo svoj účel. Potvrdzuje to podľa neho jednoznačne skutočnosť, že parcela č. X. bola zahrnutá do parcely č. X. a v priebehu výstavby boli na nej skládky generálneho dodávateľa stavby. Ďalej tvrdenie správneho orgánu podporuje obsah technickej správy k stavebnej časti vypracovanej Projekčne organizačným ústavom Banská Bystrica, pracovisko Olomouc č. 010-00842-110/01 z roku 1983, v ktorej sa uvádza, že obvod stavby je daný obvodom parcely č. X., a že „výstavba strediska je situovaná do priestoru horskej lúky, na ktorej mimo doškoľovacieho strediska nie je plánovaná žiadna zástavba a po vybudovaní

strediska zostane plocha lúky voľná a bude využívaná na rekreačné účely“. Správny orgán pripustil, že v priebehu výstavby došlo na návrh investora k niektorým zmenám oproti schválenej územnoplánovacej dokumentácii, ale zároveň uviedol, že nie je možné zistiť, o aké zmeny sa jednalo, nakoľko sa nezachovala kompletná dokumentácia.

Najvyšší súd na rozdiel od krajského súdu takéto odôvodnenie rozhodnutia nepovažuje za dostatočné. Pokiaľ z vyvlastňovacieho rozhodnutia vyplýva účel vyvlastnenia - výstavba doškoľovacieho strediska, bolo úlohou správneho orgánu zisťovať, či v skutočnosti bola stavba doškoľovacieho strediska zrealizovaná, a to práve na vyvlastnených pozemkoch. Podľa názoru najvyššieho súdu správny orgán nezameral svoje šetrenie na časť pozemku, ktorá bola predmetom reštitučného nároku, teda pôvodnú parcelu č. X., k. ú. M., ale si osvojil názor, že pokiaľ bola pôvodná parcela zahrnutá do novovytvorenej parcely č. X., k. ú. M., nie je potrebné ďalej zisťovať osud (charakter) pôvodnej parcely, teda či v skutočnosti bola alebo nebola niekedy zastavaná. Skládka generálneho dodávateľa stavby nie je stavbou v zmysle stavebného zákona. Je len dočasnou súčasťou stavby, pre ktorej potreby slúžila. Preto argument odporcu neobstojí ako podklad rozhodnutia o priznaní, resp. nepriznaní reštitučného nároku. Takisto skutočnosť, že v priebehu výstavby strediska došlo k zmenám oproti schválenej územnoplánovacej dokumentácii, je kľúčová, nakoľko práve územnoplánovacia dokumentácia je v danom prípade základnou dokumentáciou, z ktorej je možné posúdiť účel zamýšľanej stavby. Touto skutočnosťou sa však správny orgán vôbec ďalej nezaoberal, čím nezrejmlil dostatočne skutkový stav. Správny orgán mal tiež venovať náležitú pozornosť zisťovaniu už vyššie spomínanému „rekreačnému účelu“, na ktorý mala plocha lúky slúžiť a či takto potom neprichádza do úvahy vydanie aspoň časti pozemku, ak je možné ju geometricky oddeliť. V spise však nie je zmienka o skutočnom využití predmetných pozemkov a ani nie je z obsahu spisu zrejmé, či doškoľovacie stredisko vôbec niekedy slúžilo svojmu účelu.

Najvyšší súd sa nemohol stotožniť ani s tvrdením správneho orgánu, že parcelu č. X. nemožno využívať pre poľnohospodársku alebo lesnú výrobu, pretože tento svoj záver dostatočne neodôvodnil a nie je z neho zrejmé, na základe akých úvah k nemu dospel. Tu najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb., v ktorom je za bodkočiarkou uvedené, že pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku. Správny orgán sa však v otázke možnosti využitia pozemku odvolával na právny rozbor vypracovaný komerčnoprávnou

kanceláriou K. & spol.. Tento „právny rozbor“ sám o sebe najvyšší súd nepovažuje za dôkaz slúžiaci náležitému zisteniu skutkového stavu veci, keďže nie je podložený ďalšími relevantnými dôkazmi (napr. vykonanými ohliadkami). Takýto „právny rozbor“ nemôže suplovať povinnosť správneho orgánu zisťovať úplne a presne skutočný stav veci, vyplývajúcu mu z procesných predpisov a vyhodnotiť všetky vykonané dôkazy. Navyše, pokiaľ odporca tvrdí, že časť parcely č. X. je zastavaná prístreškom na kontajnery a na ďalšej časti parcely sa nachádzajú terénne úpravy a inžinierske siete, vedené pod zemským povrchom, takéto tvrdenia nie sú dostatočné na nepriznanie reštitučného nároku.

Pochybil teda súd prvého stupňa, keď sa uspokojil s takýmto nedostatočným zisťovaním skutkového stavu správnym orgánom, pričom nevykonal vo veci chýbajúce dokazovanie (§ 250i ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 OSP), ani nevenoval dostatočnú pozornosť námietkam navrhovateľov. Skutočnosť, že stavba doškoľovacieho strediska bola zrealizovaná mu postačila na záver, že vyvlastnenie naplnilo svoj účel.

Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu a z neho vyplývajúce nesprávne resp. nedostatočné právne posúdenie veci nie je v súlade so zákonom, a preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 OSP a § 250q ods. 2 OSP rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu, zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odporca súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 OSP v spojení s § 250l ods. 1 OSP a § 250r OSP) doplní dokazovanie v zhora naznačenom smere na okolnosti, či pozemok, resp. časť pozemku, ktorá je predmetom reštitučného nároku niekedy slúžila účelu vyvlastnenia, je zastavaná celá alebo jej časť a v prípade že zastavaná resp. čiastočne zastavaná je, či táto stavba bráni účelu využitia pozemku uvedenému v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb., alebo či je možné predmetnú časť pozemku vydať, resp. či je možné vydať aspoň jeho nezastavanú časť (oddeliteľnú geometrickým plánom). Správny orgán svoje rozhodnutie aj patričným spôsobom odôvodní tak, aby rozhodnutie zodpovedalo zákonu. Najvyšší súd zároveň dáva do pozornosti navrhovateľov, že pri dopĺňaní dokazovania sú aj oni povinní poskytnúť

správnemu orgánu potrebnú súčinnosť, nakoľko ich v prípade preukázania oprávnenosti reštitučného nároku zaťažuje dôkazné bremeno

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1, 2 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 ako aj § 151 ods. 1 a 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, nakoľko v súdnom preskúmvacom konaní neboli trovy konania navrhovateľmi ani ich splnomocneným zástupcom uplatnené a ani vyčíslené.

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o r o z s u d k u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 26. októbra 2010

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

P. Slezáková